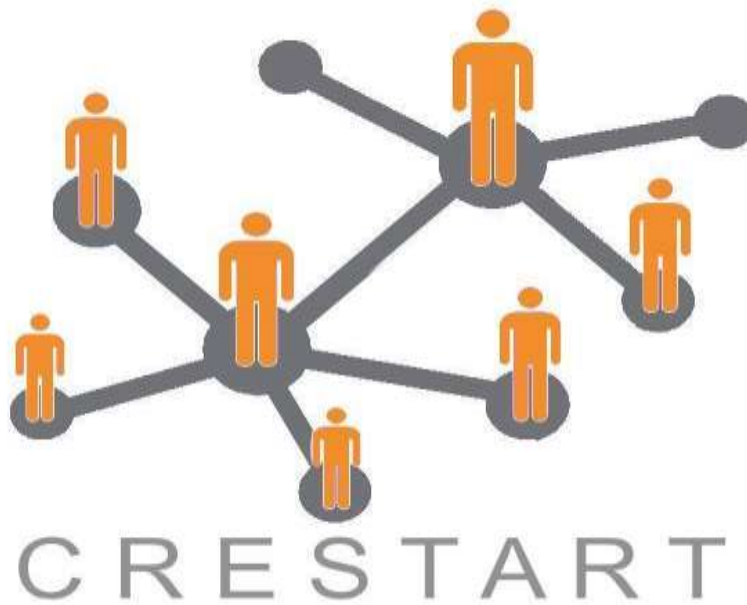

CRESTART

KREATÍV, RUGALMAS KÖZÖSSÉGEK VÁLASZA A COVID KIHÍVÁSOKRA

BESZÁMOLÓ PROJEKTKUTATÁS 1

A COVID VILÁGJÁRVÁNY HATÁSA
A HELYI TÁRSADALMAK KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓJÁRA
ONLINE KUTATÁSOK ÉS SZEMÉLYES MÉLYINTERJÚK ALAPJÁN
2022.

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

1. BEVEZETÉS	3
A projektről.....	3
Projekt partnerek	3
Helyi közösségek jellemzői	5
2. KUTATÁS	8
2A. ONLINE SURVEY.....	9
AZ ONLINE FELMÉRÉS ÖSSZEGZÉSE	13
2B. SZEMÉLYES INTERJÚK ÖSSZEFOGLALÁSA.....	14
Kulturális tevékenységek.....	14
Tevékenységek szervezése	15
Válsághelyzet kezelése	16
A partnerek általános észrevételei.....	17
3. JÓ GYAKORLATOK ÁTTEKINTÉSE	19
MAGYARORSZÁG	19
HOLLANDIA.....	20
CIPRUS	20
BULGÁRIA	20
4. AZ ONLINE FELMÉRÉS ÉS AZ INTERJÚK ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉSE	21
VÉGKÖVETKEZTETÉS.....	23
MELLÉKLETEK.....	24
I: KÉRDŐÍV: KÖZÖSSÉGET ÖSSZETARTÓ SZOKÁSOK KRÍZISHELYZETEKBEN	24
II: A KÉRDŐÍV NYITOTT KÉRDÉSEIRE ADOTT VÁLASZOK.....	24
III: A SZEMÉLYES INTERJÚK SORÁN FELTETT KÉRDÉSEK LISTÁJA	24

1. BEVEZETÉS

A projektről

A COVID-helyzet váratlan és új kihívások elé állította a helyi közösségeket az élet szinte minden területén. A projekt témájául a helyi kulturális tevékenységeket választottuk: a bezártság és a távolságtartás miatt a kulturális tevékenységeket újra kellett gondolni. Ez a projekt ezekre a változásokra és mindazokra az újdonságokra összpontosít, amelyeket a COVID helyzet hozott a helyi közösségekben, és amelyek a világvárvány után hatással lesznek a helyi közösségek kulturális életére.

A [CRESTART](#) projektben bolgár, magyar, holland és ciprusi partnerországok dolgoznak közösen. Különböző típusú helyi közösségeket vontunk be a felmérésbe: nagyvárosok (Nicosia, Rotterdam), egy város a főváros közelében (Érd) és egy közepes méretű város (Lovech).

A cél a helyi társadalmak régi összetartó hagyományainak és a 21. századi túlélési esélyeinek összegyűjtése és megértése, továbbá annak kiderítése, hogy a COVID világvárvány milyen hatással volt és van e helyi társadalmak közösségi kohéziójára. A partnerség inspiráló példákat gyűjtött össze, és hasznos eszközöket dolgozott ki azok számára, akik szeretnének változtatni helyi közösségeikben, és szívesen támogatnák környezetüket válság esetén. Ha többet szeretne megtudni, kérjük, látogasson el weboldalunkra: <https://crestart.org/project-results/>

Projekt partnerek

A CROMO-t 2002-ben hozták létre azzal a céllal, hogy hozzájáruljon a nem kormányzati, üzleti és kormányzati szereplők helyi és regionális együttműködéséhez, és ezáltal erősítse a részvételi, aktív és demokratikus társadalmat Magyarországon és Európában. Szeretnénk, ha a helyi szervezetek jól irányítottak és hatékonyak lennének; a helyi polgárok aktívak és elkötelezettek a részvétel iránt; a helyi közösségek élénkek és fenntarthatóak; a társadalom befogadó és toleráns. Szervezetünk alapértékei a hitelesség, az elszámoltathatóság, a szakmaiság és az innováció. Hiszünk az aktív állampolgárságban és a helyi demokráciában, valamint abban, hogy képessé tesszük a fiatalokat arra, hogy mozgósítsák energiájukat az országokért, ahol élnek.

CHANGES & CHANCES

A C&C egy hollandiai székhelyű hálózati szervezet, amely szakmai oktatási és képzési programokat valósít meg a művészet, az oktatás és a társadalom metszéspontján.

A társadalom peremén élő emberek számára készítünk programokat, és a kreatív médiát eszközként használjuk, hogy aktívabb résztvevőkké tegyük őket. A nem formális tanulást és az informális tanulást erős eszköznek tekintjük e készségek és módszertanok fejlesztéséhez.

A C&C célja a lehető legmagasabb szintű iskoláztatás, a készségek fejlesztése és a munkaerőpiaci esélyek megteremtése a hátrányos helyzetűek és a művészek számára egyaránt.

A CARDET a mediterrán térség egyik vezető kutatási és fejlesztési központja, amely globális szakértelemmel rendelkezik a projektervezés és -végrehajtás, a kapacitásépítés és az e-tanulás területén. Független kapcsolatban áll a világ minden tájáról származó egyetemekkel és intézményekkel, mint például a Yale Egyetem, a Nicosiai Egyetem és a Nemzetközi Oktatási Médiatanács. A CARDET számos projektet valósított meg az oktatás és a szakképzés területén a kapacitásépítés és a tervezés fejlesztésével, az ifjúság támogatásával, a felnőttkori tanulással, az írástudással, a digitális eszközökkel, az eLearninggel, az oktatási technológiával és a marginalizált csoportok társadalmi integrációjával kapcsolatban. Egyik fő erősségünk, hogy képesek vagyunk a különböző kontextusokban gondosan megtervezni, végrehajtani és értékelni a projekteket.

Public Policies Watchdog Forum Foundation – FORUM – egy 2010. február 07-én alapított közhasznú tevékenységet folytató civil szervezet.

A szervezetet civil aktivisták alapították, akik a nagyobb átláthatóság, a befogadás, a nyilvános párbeszéd és nem utolsósorban a bizonyítékokon alapuló politikai döntéshozatal eléréséért dolgoznak Bulgáriában.

A FORUM olyan folyamatokat provokál, katalizál és támogat, valamint olyan ötleteken dolgozik, amelyek társadalmi változásokat hozhatnak létre. A FORUM küldetése, hogy elősegítse, fejlessze és támogassa a demokratikus társadalom értékeit Bulgáriában.

Helyi közösségek jellemzői

<p>Város/ település, ahol az interjúk készültek: Érd, MAGYARORSZÁG</p> <p>Terület: 60,54 km² Lakosok száma: 69,431</p>	<p>Érd megyei jogú város a budapesti agglomerációban, Pest megyében, az Érdi járás székhelye. A település 1979 óta város, 2006 óta megyei jogú város. Budapest városától 21 km-re délnyugatra található, közel a Dunához. 1991 és 2001 között Érd volt a leggyorsabban növekvő település Magyarországon.</p> <p>Előnyei és hátrányai: Közel van a fővároshoz, Budapesthez, ezért az emberek szívesebben mennek budapesti programokra. Érdet alvó városnak is nevezik, a polgárok csak hazamennek aludni, de a szabadidejüket nem ott töltik. Óriási probléma, hogy a városból hiányoznak a közösségi terek. További nehézség, hogy a város különböző részei eléggé el vannak választva egymástól.</p> <p>Egy 75 000 lakosú város 20 000 lakosra tervezett infrastruktúrával. Érd alvó város és fiatal város - sok kisgyermekes család - a kiköltözők között. Túl sok a bérház, eltűnnek a zöldterületek.</p> <p>A helyiek nagyon változatos véleménnyel vannak a lakóhelyükről, vannak, akik úgy gondolják: "A közlekedés borzalmas, az infrastruktúra még rosszabb. Az utak járhatatlanok, a járdák a legtöbb helyen vagy nem léteznek, vagy járhatatlanok. A csatornázás folyamatos. Még mindig sok a piszkos út. A közbiztonság is kérdéses. Az üzletek tekintetében nem rossz, szinte minden van, hetente kétszer van piac. Persze attól függ, hogy melyik rész érdekel, mert a Parkváros például elég szép, de a központ és az Óváros katasztrófa." "Nekem nem tetszik, nincs élet, rossz utak, olyan, mint egy falu, csak senki nem ismer senkit."</p> <p>"Abszolút nincs város hangulata. az összes város az egy 500 méteres szakasz kb. a központban talán. Én pl. pont ezért szeretem, mert "falu". mondanám, hogy kertváros."</p> <p>"Mi segítené Érd identitását: sokan költöznek be - nagyon hosszú település -, van identitása a régi Érdnek, van egy igazi közösség - beülsz a kocsmába, mindenki név szerint köszön.</p> <p>A városvezetők nagyon fogékonyak és lakosság centrikusak, azonnal válaszolnak a polgármesternek FB-on - úgy érzem, fontos a véleményem. Volt egy javaslati doboz: ha valaki ír az érdi újságnak, hogy pl. talált valahol szemetet (pl. az erdőben), az újság válaszolt egy cikkel. Bárki közvetlenül bemehet a polgármesteri hivatalba - írhatok egy Messenger üzenetet direktbe bárkinek, akár a polgármesternek, vagy az alpolgármesternek."</p>	<p>Népesség nemzetiségek szerint: (kulturális háttér) Magyar - 93,4% Román - 1% német - 0,6% Egyéb - 0,8%</p> <p>Világnézet / vallás:</p> <p>Római katolikus - 49,2%</p> <p>kálvinista - 14,2%</p> <p>görög katolikus - 2,2%</p> <p>lutheránus - 1,8%</p> <p>Egyéb (keresztény) - 1,5%</p> <p>Egyéb (nem keresztény) - 0,2%</p> <p>Ateista - 16,5%</p>
---	---	--

<p>Város/ település, ahol az interjúk készültek:</p> <p>Rotterdam, HOLLANDIA</p> <p>A legtöbb megkérdezett Rotterdamban él, tanul vagy dolgozik, és mind önkéntesként, mind szakemberként vagy szervezőként, vagy résztvevőként aktív a lakókörnyezetében zajló tevékenységekben. A megkérdezettek sokszínűsége széleskörű, dolgoznak az egészségügyben, a menedzsmentben, diákok, kutatók, újságírók, művészek stb.</p>	<p>Történelem:</p> <p>Rotterdam egy kikötőváros Hollandia nyugati részén, Dél-Hollandia tartományban. Lakossága 588 490 fő (2021. január 1.), Amszterdam után Hollandia második legnagyobb városa a lakosságszám alapján. Rotterdam teljes önkormányzatának 656 050 lakosa van, a még nagyobb Rotterdam Den Haag metropoliszrégióinak pedig több mint 2,4 millió lakosa van.</p> <p>Rotterdam a nevét a Rotte folyó gátjának köszönheti. A város a Rajna és a Maas által alkotott delta egyik folyóján, a Nieuwe Maason fekszik. A rotterdami kikötő sokáig a világ legnagyobb kikötője volt, és ma is a legnagyobb és legfontosabb Európában.</p> <p>A kikötő területe 40 kilométer hosszúságban terül el, és fontos logisztikai és gazdasági központ. Rotterdam részben a kikötői iparnak köszönhetően egy munkásváros képét kelti, és lakossága nagyon sokszínű.</p> <p>Miután a történelmi központot 1940-ben a német háborús bombázás nagyrészt elpusztította, Rotterdam az innovatív építészet bölcsőjévé vált, beleértve az Erasmus-hidat, a kockaházakat (Cube Houses), a vasútállomást és számos felhőkarcolót.</p> <p>A város az Erasmus Egyetemről, a Museum Boijmans Van Beuningen és a Kunsthal művészeti gyűjteményéről, valamint a Feyenoord, a Sparta és az Excelsior labdarúgóklubokról is ismert.</p>	<p>Népesség nemzetiségek szerint: (kulturális háttér)</p> <p>Nemzetiségek: Bennszülött 48,5% Suriname 8,2% Török 7,4% Marokkóiak 7,0% Antillák 4,0% Zöld-foki szigetek 2,4% Egyéb nem nyugati országok 9,6% Egyéb európaiak 8,3%</p> <p>Vallás: Vallásos 42.0% Katolikus 14,7% Muszlim 13,3% Protestáns 6,0% Egyéb 6.0%</p>
--	--	---

<p>Város/ település, ahol az interjúk készültek:</p> <p>Nicosia, CIPRUS</p> <p>Terület: 111 km² Lakosok száma: 55.014 (a településen belül) és 330,000 (a tágabb nagyvárosi területen)</p>	<p>Nicosia Ciprus fővárosa és a sziget legnagyobb városa, bár az 1974-es török invázió után kettészakadt. Lakossága a településen belül mintegy 55 014 fő, a tágabb nagyvárosi területen pedig 330 000 fő.</p> <p>A görög mitológia szerint Nicosia egy szirén volt, Achelos és Melpomene egyik lánya, neve pedig "fehér anyagot" jelent. Az ókorban Nicosia Ledra nevű városállamként volt ismert, míg az évek során a frankok, a velenceiek, az oszmánok és a britek elfoglalták, akik nyomot hagytak a városon. Az 1974-es tragikus események után, a város török megszállásával Nicosia kettészakadt, és ez a mai napig így van.</p> <p>Nicosia a sziget pénzügyi fővárosa és fő nemzetközi üzleti központja. Érdekesség, hogy 2018-ban Nicosia a világ 32. leggazdagabb városa volt a relatív vásárlóerőt tekintve (UBS 2018).</p> <p>Nicosia városa számos lehetőséget kínál az építészet, a történelem és a kultúra élvezetére, hosszú sétákra az óváros szűk utcáin és folklór negyedeiben, valamint a mai város nyüzsgő utcáin. Hagyományos kávézók ("kafenía") és taverna-étektermek finom meze ételekkel mindenütt, szinte minden negyedben, de különösen az óváros szűk utcáin találhatóak. Kortárs vagy kávéház láncok és éttermek is találhatóak, melyek világhírű szórakozóhelyé.</p>	<p>Népesség nemzetiségek szerint: (kulturális háttér) Ciprus szigetén és a vallások: Ciprus nagyfokú vallásszabadságot élvez. Míg a görög-ciprusiak többsége görögkeleti keresztény, a szigeten más felekezetek is képviseltetik magukat, köztük örmények, maroniták és római katolikusok. A ciprusi török közösség túlnyomórészt muzulmán.</p>
---	--	---

<p>Város/ település, ahol az interjúk készültek:</p> <p>Lovech, BULGÁRIA</p> 	<p>Lovech (bolgárul: Ловеч, románul: Lovech, kiejtése [ˈlɔvɛt̪]); egy város Bulgária észak-középső részén. Lovech tartomány és az alárendelt Lovech község közigazgatási központja. A város a fővárostól, Szófiától mintegy 150 kilométerre északkeletre fekszik. Lovech közelében található Pleven, Trojan és Teteven városok.</p> <p>Előnyök és hátrányok: Lovech egyike Bulgária riasztóan elnéptelenedő kerületeinek, ahol az idősödő (65 év feletti) népesség aránya egyre nő.</p> <p>A járásban nagy, de nem teljesen kihasznált potenciál van a turizmus és bioélelmiszer-termelés terén. A közigazgatási központ, Lovech kevésbé fejlett, mint néhány kisebb település, mint Trojan, Letnica, Lesidren stb., ami annak köszönhető, hogy a helyi gazdaságot az emberek nem tudják teljes mértékben kiaknázni, ugyanakkor nem engedik ezt meg másoknak, valamint annak, hogy a helyi önkormányzat vonakodik a helyi regionális fejlődést támogató politikák végrehajtásától.</p> <p>Negyven évvel ezelőtt a régió ipari központ volt, számos könnyű- és nehézipari gyárral, köztük Bulgária egyetlen autógyárával. Jól fejlett volt a mezőgazdasági ágazat is.</p> <p>A gazdaság gyors és túlnyomórészt nem átlátható privatizációja a 90-es években megváltoztatta a körzet ipari tájképét, és csak kevés működő gyárat, súlyosan károsodott mezőgazdaságot és hatalmas munkanélküliséget hagyott maga után. Valamikor a 90-es évek végén bűnözői csoportok rátelepedtek a helyi gazdaságra, és megfojtottak minden egyes vállalkozói kezdeményezést.</p> <p>Napjainkban a helyzet egy kicsit más - a bűnözői csoportok már legális üzletemberek, és a helyi gazdaságot még mindig nagyrészt ők uralják, de vannak új kezdeményezések és vállalkozások is, amelyek nemzetközi elismertséget szereznek - például a Walltopia (a világhírű mászófalak gyártója), vagy a Rico Style - a világ számos híres szálloda- és étteremláncát, Wimbledon is berendező bútorgyártó. Néhány kkv lassan halad a maga útján, de a képzett és motivált munkaerő hiánya megállítja további növekedésüket és terjeszkedésüket. Paradoxonnak tűnhet, de bár a munkanélküliek nagy száma ellenére a vállalkozások még mindig szembesülnek a jó munkaerő hiányával. A munkaerőpiacon a kereslet és a kínálat nem találkozik a munkaerő képzettségét, fegyelmét és javadalmazását illetően.</p> <p>A helyi közösség megosztott. A válaszadók véleménye szerint a lovechi közösség fő problémái a következők: az üzleti lehetőségek hiánya, az alacsony jövedelem, a korrupció, a fiatalok elvándorlása Lovechből Szófiába, Várnába, más nagyobb városokba és külföldre. A társadalmi és kulturális élet a környéken meglehetősen korlátozott, és sok tekintetben befolyásolja a fiatalok elvándorlási döntését. További problémák a képzett munkaerő hiányával, a jó egészségügyi ellátás hiányával, kevés sportolási lehetőséggel, minőségi követelményeknek nem megfelelő mozikkal, az egyetemek hiányával, a rossz infrastruktúrával, az alacsony születési aránnyal kapcsolatosak.</p> <p>Sok kis helység és falu nem jut állandó orvosi ellátáshoz.</p> <p>A megkérdezettek szerint a kulturális ágazat általában véve rendkívül törékeny és instabil, és a COVID-válság után még sebezhetőbb.</p>	<p>Népesség etnikai csoportok szerint (%):</p> <ul style="list-style-type: none"> bolgárok - 83,68 törökök - 3,06 cigányok - 4,03 Egyéb - 0,64 <p>Vallás (%):</p> <ul style="list-style-type: none"> Ortodox: 59,75 Katolikus - 0,53 Protestánsok - 0,91 Muszlim - 2,31 Egyéb - 0,08 Semmilyen - 6,68 Nem nyilatkoztak - 7,62 Nincs adat - 22,08
<p>Terület: 930,8 km² Lakosok száma: 53,578 Lakossági arány (fiatalok/idősek, munkaképes korúak): 65% 60 év feletti</p>		

2. KUTATÁS

A mélyebb betekintés érdekében minden egyes partnerország mintegy 100 online felmérést és 15 mélyinterjút készített.

	Magyarország	Bulgária	Hollandia	Ciprus	
Partner szervezet:	Cromo Alapítvány	Forum	Changes & Chances	Cardet	ÖSSZESEN
Személyes interjúk száma:	12	13	17	20	62
Kitöltött kérdőívek száma:	106	96	99	100	401
Fókuszcsoportok száma:	1	1	1	2	5

Az alábbi témákról gyűjtöttünk információkat online felmérések és személyes interjúk segítségével:

- Mi köti össze a közösségeket?
- Hogyan és hol tervezik, és szervezik a kulturális tevékenységeket?
- Hogyan tervezik a helyi kulturális tevékenységeket, mik a helyi igények?
- Milyen a kreatív kapacitás a célcsoportok körében?
- Ajelenlegi ukrán-orosz háború miatt egy plusz kérdéssel egészítettük ki az olyan válsághelyzetekben élő emberekre vonatkozó kérdéseket, mint a háború.

Az online felmérés alábbi értékelése összegyűjti, és összehasonlítja a négy érintett partnerország válaszadóinak válaszait. Azt kutattuk, hogy az eredmények valamelyest egységesek, erősen eltérőek-e, és hogy a legjobb gyakorlatok példái kiegészítik-e egymást, vagy hasonlóak-e.

Bár a COVID előtti és utáni kulturális változásokkal kapcsolatban sikerült bizonyos bevált gyakorlatokat találnunk, a projekt során további gyűjtést tervezünk, és megpróbáljuk megtalálni a kulturális hasonlóságokat és különbségeket a résztvevő országokban. Ha többet szeretne megtudni a jó gyakorlatokról, kérjük, látogasson el honlapunkra: <https://crestart.org/project-results/>

2A. ONLINE SURVEY

Az online felmérésben az információk gyűjtése zárt és nyitott kérdések, valamint számos állítás segítségével történt.

A felmérés különböző szektorokra oszlik. A kérdéseket az I. mellékletben, a válaszokat pedig a II. mellékletben találja.

1. szektor: A válaszadó személyes adatai

Az 1- 8. és 16. kérdés nemre, életkorra, lakóköznyezetre és iskolai végzettségre vonatkozó információkat tartalmaz.

A négy partnerszervezeten belül a válaszadók mintegy 70%-a nő, a bolgár partner esetében ez némileg eltér: 88% a nők aránya.

A négy országból háromban a legtöbb válaszadó 21 és 55 év közötti. Hollandia kivételt képez, ahol a 21 és 34 év közötti korosztály erősen képviselteti magát (73%).

A legtöbb válaszadó, plusz-mínusz 70%, a kérdéses város közelében vagy városban él. A válaszadók 60% és 80%-a főiskolai vagy egyetemi végzettséggel rendelkezik. A szakképzétséggel rendelkező válaszadók száma plusz-mínusz 10%.

A válaszadók többsége a szüleivel vagy élettársával él. A válaszadók 18%-a egyedül él. Hollandiában sok válaszadó él más lakótársakkal, ez annak köszönhető, hogy a válaszadók 70%-a diák. Az is szembetűnő, hogy a válaszadók közül kevesen vagy egyáltalán nem élnek idősek otthonában, holott ők lehetnek az a célcsoport, akik számára a koronaidőszak alatti igények fontos információkkal szolgálhatnak.

A válaszadók többsége fizetett munkahellyel rendelkezik, vagy önálló vállalkozó. Hollandiában ez másképp fest a válaszadó diákok miatt.

Részleg 2: A helyi kulturális helyzet

A 9-15. kérdések a COVID-járvány előtti helyi kulturális helyzetről nyújtanak tájékoztatást.

9. kérdés. A legtöbb partnerországban ésszerű egyensúly van a kínálatot illetően, a kulturális létesítmények mintegy 70%-a kisebb-nagyobb mértékben elérhető.

Pozitív értelemben kiemelkedik a mozi, a színházi előadások. Az előadóművészetek általában elmaradnak a kínálat tekintetében.

Figyelemre méltó, hogy a magyar válaszadók 90%-a említette a művelődési ház meglétét.

10. kérdés. Ebből a kérdésből kiderül, hogy a filmek, színházi előadások, koncertek és zenei előadások a leginkább szervezett tevékenységek. A folklórtevékenységeket e válaszadók szerint nem nagyon szerveznek.

Kérdések 11/12/13. A válaszadók szerint a legtöbb tevékenységet az Önkormányzat szervezi, ezt követik a szakmai szervezetek, és kisebb mértékben az önkéntesek. Kevés, vagy egyáltalán nem léteznek szomszédsági kezdeményezések

A szervezett tevékenységek 70%-a könnyen hozzáférhető, de ez a hozzáférhetőség a belépődíj emelkedésével csökken. Ez a résztvevők nagy része számára jelentős akadállyal bizonyul.

14. kérdés. A legtöbb válaszadó plakátokon, szórólapokon és a közösségi médiában tájékozik a közelgő tevékenységekről. Az újságok és a rádió kevésbé fontosak.

5. és 15.1. kérdés: A két válasz országonként kevésbé egységes. Hollandia, Magyarország és Bulgária plusz-mínusz 70%-a nem hiányol semmit a kínálatból, Ciprus 46%-a mondja, hogy nem hiányol semmit.

A felmérésben számos példát hoztak arra, hogy mi az, ami hiányzik, de ezt egy rövid értékelésben bemutatni kicsit túlzás. Ezért egy listát adunk a tevékenységekről, a legtöbbet említettektől a kevésbé említettekig. A teljes áttekintés megtalálható abban a sablonban, amelyben a nyitott kérdéseket gyűjtöttük össze, és amelyet ehhez az értékeléshez csatoltunk.

- fesztiválok
- koncertek
- fiataloknak szóló tevékenységek
- filmek
- sporttevékenységek

Részleg 3: Hozzáállás

A 17-21. kérdések a válaszadók hozzáállását hivatottak felmérni, ezzel kapcsolatos állításokat tartalmaznak:

- a helyi kulturális kínálattal
- az egyén kapcsolata a helyi társadalommal
- a válaszadók aktív részvételével
- a válaszadók kreatív képességeivel kapcsolatban.

Ezek a kérdések a projekt társadalmi hatásának mérése miatt relevánsak.

Általánosságban elmondható, hogy a válaszadók többsége teljesen egyetért az e kérdésekkel kapcsolatos állításokkal. A válaszadók 50%-a egyetért. Plusz, mínusz 30% semleges. Kevés, ha egyáltalán van olyan, aki határozottan nem ért egyet.

A 19. állítással „A helyi kulturális események segítik a lakók közötti kapcsolatok kialakulását” kapcsolatban feltűnő, hogy egyértelmű többségben vannak azok, akik támogatják a kijelentést, és kevesebb válaszadó választja a semleges lehetőséget.

Részleg 4: Képesség és foglalkoztatás

A 22-23. kérdés a válaszadók azon képességeiről nyújt információt, amit szívesen felajánlanának a helyi közösség számára.

22., 22.1., 23. kérdés

A holland és bolgár válaszadók kevésbé tudnak konkrét képességeket felajánlani: 20% jelezte, hogy rendelkezik specifikus készséggel. Cipruson és Magyarországon 50% mondta azt, hogy speciális tehetségeket tudnak felajánlani a kulturális tevékenységek támogatására. A 22.1. kérdésben számos konkrét képességet említettek. Hogy némi betekintést nyújtsunk, megkíséreljük röviden áttekinteni a leggyakrabban említett tehetségeket. A teljes áttekintés a „sablon nyitott kérdések országonként” című függelékben található.

Az említett felajánlott képességek nagyon sokfélék. Vannak olyan résztvevők, akik szívesen segítenének fesztiválok szervezésében, művészeti műhelyek tartásában, főzőtanfolyamokat szeretnének szervezni, de vannak olyan résztvevők is, akik tehetségesek a szervezésben, az adománygyűjtésben, a marketingben és a promóciós tevékenységek szervezésében.

A 23. kérdésben a válaszadók azt jelezték, hogy hány órában tudnak rendelkezésre állni, és idejüket kulturális tevékenységek szervezésére fordítani. Ami feltűnő, hogy Hollandia némi visszafogottságot mutat. A válaszadók 38%-a jelezte, hogy 0 órán keresztül áll rendelkezésre, 55% pedig azt, hogy 1-5 óra között. A többi partnerországban ez a fajta rendelkezésre állási készség lényegesen magasabb. Körülbelül 75 % jelezte, hogy heti 1-5 óra között lenne nyitott arra, hogy segítse a helyi közösséget.

Részleg 5: Hiányzó készségek, szükséges szaktudás

A 24-25. kérdésekben arra kérdeztünk rá, hogy mely készségek hiányoznak, és melyeket szeretnék fejleszteni, amik hasznosak lehetnének a helyi kulturális tevékenységek körének fejlesztéséhez.

A válaszok országonként némileg eltérnek, de a tervezés, a kommunikáció, a sokszínűség, a népszerűsítés olyan készségek, amelyeket a válaszadók tovább szeretnének fejleszteni.

A 24. kérdésben megjelölhető választási lehetőségeken kívül körülbelül 80%-uk jelezte, hogy nincs szükségük más készségek fejlesztésére ahhoz, hogy a helyi közösséget jobban tudják szervezni.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat a készségeket, amelyeket tovább szeretnének fejleszteni (az teljes lista és az összes válasz a nyitott kérdések mellékletében található):

- digitális készségek
- szakmai készségek, mint például hegesztés és kertészkedés
- hálózatépítés
- hogyan kezeljék a konfliktusokat, és hogyan előzzék meg azokat
- adománygyűjtés
- a közösségi média használata

Részleg 6 / 7: A COVID hatása a kulturális tevékenységekre és a megváltozott igények

A 26-26.1. kérdések a COVID a meglévő kulturális tevékenységekre gyakorolt hatásáról gyűjtenek információt.

A 27-29. kérdések a COVID alatt és után megváltozott igényekről, és a pandémia során felkínált új lehetőségekről tájékoztat.

A válaszadók jelezték, hogy a korábbi helyi kulturális események, tevékenységek mintegy 90 %-át nem szervezték meg a COVID során. Hollandia némileg eltért ettől, 73%-kal, míg Bulgáriában 100%-os volt a programkínálat megszűnése.

Filmek, fesztiválok, koncertek, folklór, sport, minden olyan tevékenység, amely fizikai jelenlétet igényel, már nem volt szervezhető, látogatható a résztvevők számára.

A meglévő tevékenységek mintegy 40%-át más formában kínálták. Az esetek túlnyomó többségében több tevékenységet online kínáltak:

- online tanfolyamok
- online film
- online koncertek
- online workshopok
- online kocsmai kvíz

A fizikai tevékenységekre néha sor kerülhetett, de korlátozott számú résztvevővel, és tartva a 1,50 méteres távolságot egymástól.

Három ország válaszadóinak körülbelül 25%-a jelezte, hogy a világjárvány idején más, új tevékenységeket is kidolgoztak. Bulgáriában ez az arány 8% volt.

Az újonnan kifejlesztett tevékenységeket többnyire online kezdeményezték, néha a fent említett, már létező fizikai tevékenységek továbbfejlesztésével, de teljesen új kezdeményezésekkel is, mint például:

- sörboltok a kocszmák helyett
- online sport együtt
- szomszédsági kezdeményezések egymás segítésére
- mindenféle műhelymunka a szabadban
- a klímaváltozás érdekében túrázás és a szabadtéri szemétszedés összekapcsolásával.

A kulturális tevékenységek iránti igény a COVID-válság következtében megváltozott. A megkérdezettek plusz-mínusz 40 %-a egyetért ezzel, és körülbelül ugyanennyien nem nyilvánítanak véleményt.

Részleg 8 Hajlandóság a helyi társadalom és a kreatív megoldások támogatására, amelyek válság idején összekötik az embereket.

30-31. kérdések arról tájékoztatnak, hogy a válaszadó hajlandó-e aktív szerepet vállalni a helyi közösségben a válság idején.

A 31. kérdések a COVID válság hatására kialakult legjobb gyakorlatokról, innovatív ötletekről, kreatív megoldásokról és új kulturális tevékenységekről gyűjtenek információt.

A válaszadók fele aktív szerepet szeretne játszani a helyi közösségben egy válsághelyzetben. Plusz mínusz 40% még mindig semleges ezzel kapcsolatban, de megfelelő megközelítéssel bevezethető potenciált jelenthetnek.

Sokféle jó példa és kreatív megoldás hangzott el:

- online bingó, zenei kvízek
- városi séták
- digitális találkozók mindenféle területen

- online tanácsadás speciális igényű emberek számára
- szomszédsági grillezések
- speciális támogatás az idősek számára
- adománygyűjtés a helyi kórház számára
- fokozott együttműködés a közintézmények és az önkéntes szervezetek között

Részleg 9 Hogyan támogassuk a háború elől menekülőket

A 32. kérdésben az orosz-ukrán háború elől menekülő emberek számára hasznos tevékenységekről, akciókról, eszközökről és támogatásról gyűjtöttünk információkat (bevált gyakorlatok).

A válaszadók számos kreatív megoldással és lehetséges akcióval vettek részt, és támogatták a háború elől menekülő embereket:

- kreatív tevékenységek közös szervezése, például tánc, fesztiválok és workshopok;
- gyerekeknek és gyerekekkel közös tevékenységek szervezése;
- brosrák készítése különböző fordításokkal bármilyen témáról;
- lakás és munka felajánlása;
- oktatás nyújtása;
- adományok gyűjtése;
- elsődleges szükségleti cikkek gyűjtése;
- történetmesélés;
- Facebook használata kommunikációra.

Ez csak néhány példa. A teljes áttekintés a nyitott kérdések mellékletében található.

AZ ONLINE FELMÉRÉS ÖSSZEGZÉSE

A résztvevő válaszadók kérdéseinek összehasonlítása után az az általános következtetés vonható le, hogy a COVID járvány minden országban jelentős hatással volt a kulturális tevékenységek körére az adott lakókörnyezetben. De az is nyilvánvalóvá vált, hogy az emberek nem estek apátiába, hanem közösen, kreatív megoldásokat kerestek a kialakult helyzetre. Számos meglévő tevékenységet digitális online kínálattá alakítottak át, de olyan új tevékenységeket is kifejlesztettek, amelyek a világjárvány után is jól használhatók. Az emberek hajlandónak tűnnek arra, hogy ezeket az új tevékenységeket kezdeményezzék, és használni akarják tehetségüket és képességeiket.

Az azonban észrevehető, hogy az embereknek kevés idejük áll rendelkezésükre a tevékenységekben való aktív részvételre.

A legtöbb kérdés esetében nincsenek jelentős eltérések a különböző országok között. Az esetleges eltérések a válaszadók néha nem túl differenciált összetételének tulajdoníthatók. Hollandiában a válaszadók 70%-a diák, ami kényszerítően befolyásolja az eltéréseket.

A 32. kérdésre adott, eszközökre, tevékenységekre és akciókra bontott válaszok azt mutatják, hogy minden országban tudatában vannak annak, hogy a háborús övezetekből

érkező menekülteknek támogatásra van szükségük, nemcsak pénzügyi támogatásra, hanem olyan tevékenységekre is, amelyek pozitív hatással lehetnek a jólétükre.

2B. SZEMÉLYES INTERJÚK ÖSSZEFOGLALÁSA

A NÉGY PARTNERSZERVEZET JELENTÉSE ALAPJÁN

A 4 partnerországban az eredetileg tervezetthez képest több interjú készült, több okból kifolyólag. Eredetileg partnereként öt interjú készült volna, de mivel az érdektelenség miatt nehéznek bizonyult az online felmérések számának teljesítése, és az interjúk eredményei minőségileg is érdekesebbek voltak, úgy döntött a partnerség, hogy ezt a számot növelik. Minden partner 10-15 interjút készített.

A partnerek egy egységes sablonban összefoglalták az interjúkat, amelyeket a kísérleti települések kulcsszereplőivel készítettek. Kulcsszereplőknek tekintettük azokat, akik valamilyen közösségi feladatot látnak el helyben, akár önkéntesként, akár alkalmazottként, mint például a polgármester, a kulturális közösségi központ vezetője, a helyi múzeum vezetője, a helyi szervezők, a környékbeli tevékenységeket kezdeményező önkéntesek, a helyi civil szervezetek ügyvezetői. Jelen összefoglalás ezen összegző sablonok alapján készült.

Ahhoz, hogy világos képet kapjunk arról, hogyan szerveződtek a kulturális tevékenységek a COVID előtt és alatt a partnervárosokban Érd (Magyarország) és Nicosia (Ciprus) Rotterdam (Hollandia), Lovech (Bulgária), milyen hatással volt a COVID a tevékenységekre, mit tanultunk belőlük stb., javasolt és tanulságos a [partnerországok egyéni összefoglalóit](#) olvasni.

Az átfogó összefoglaló 4 témakörön alapul, és számos kérdés irányítja az összefoglalót. Mivel a kérdések iránymutatásként szolgálnak, és nem minden partner követte hivatalosan ezt az iránymutatást, nem lehet minden kérdést egységesen feldolgozni.

Kulturális tevékenységek

- a tevékenységek fő elemei
- a célcsoport, amelyet megcélolnak
- meddig tart a tevékenység?
- a szakemberek és az önkéntesek aránya
- milyen környezetben dolgoznak (társadalmi/kulturális)

A partnerországokban a tevékenységek a következőkre irányulnak

- a közösségeken/társadalmon belüli kapcsolatteremtés,
- a különleges igényekkel/szükségletekkel rendelkező célcsoportok,

- mindenki számára hozzáférhető kulturális/társadalmi tevékenységek, amelyek pozitívan befolyásolhatják a résztvevők jólétét.

A célcsoportok nagyon változatosak, és hasonlóak a négy országban az életkor szerinti besorolástól a nagyon speciális segítségre szoruló célcsoportokig.

Számos olyan általános tevékenység is létezik, amelyet nem egy meghatározott célcsoport számára szerveznek, hanem szabadon hozzáférhetőek.

Két partnerország jelezte, hogy a tevékenységek már hosszabb ideje léteznek, és beágyazódtak a város vagy régió kulturális/társadalmi kínálatába.

Hollandiában ez szorosan összefügg a multikulturális társadalommal, amelyben a legtöbb kultúra saját tevékenységeket szervez.

Magyarországon a tevékenységek a közösség közvetlen igényeiből erednek, és kevésbé összpontosítanak a néphagyományokra.

Általában több önkéntes vesz részt a helyi kulturális tevékenységek szervezésében, amit néhány esetben szakember kísér. A civil szervezetek mellett az önkormányzatok is részt vesznek, de kevésbé a speciális igényű célcsoportok számára szervezett tevékenységek esetében.

Tevékenységek szervezése

- Hogyan alakultak a kulturális lehetőségek/ tevékenységek a COVID alatt?
- Kik voltak a legaktívabb szereplők, mit tettek az aktív állampolgárok?
- Hogyan és milyen mértékben használták fel a résztvevők ötleteit?
- Milyen szerepet játszott a digitális média?

A COVID-járvány miatt a partnerországokban szinte minden olyan kulturális és társadalmi tevékenységet leállítottak, ahol a résztvevők fizikailag jelen lehettek. Néhány ilyen tevékenységet online változatra alakítottak át, ha a tevékenység erre alkalmas volt.

Ez nem ment egyik napról a másikra, mert az átálláshoz először számos akadályt kellett leküzdeni. Sem a résztvevők, sem a szervezők nem voltak felkészülve digitális formátumra. Hiányoztak a készségek, a tudás, az erőforrások, például a Wifi és a számítógépek, valamint a szükséges pénzügyi eszközök ahhoz, hogy az új környezetet alkalmassá tegyék az online kínálatra. Ráadásul a koronajárvány az állami szerveket, hivatalokat is erősen megterhelte, emiatt nem tudtak közvetlenül részt venni a megváltozott igények támogatásában.

A partnerországokban a kulturális tevékenységeket főként önkéntesek és nem állami intézmények szervezik.

Az önkéntesek és a résztvevők ötletei tükrözik az igényeket, és alakítják a szervezendő tevékenységeket.

Cipruson kevésbé keresik, és hallgatják meg a résztvevők és az önkéntesek ötleteit, de az adminisztrátorok online szervezik a legnépszerűbb tevékenységeket.

A többi partnerországban az állam is szerepet játszik az általánosabb online tevékenységek szervezésében, amelyben állami intézmények, például színházak, múzeumok és könyvtárak is szerepet játszanak.

A digitális média valamennyi partnerországban fontos szerepet játszott a kulturális és társadalmi tevékenységek kínálatában és szervezésében.

A Zoom, a Teams, a Facebook és sok más online platform nélkül a COVID miatti lezárások és kijárási korlátozások időszaka még súlyosabb hatással lett volna a közösség és az egyén jólétére.

Ez nem változtat azon a tényen, hogy ezek a digitális médiumok nem voltak mindenki számára elérhetőek, ami azt jelenti, hogy például a speciális igényű célcsoportok kevésbé vehettek részt a társadalmi életben, a környezetükben zajló eseményeken, elszenvedve az ezzel járó következményeket.

Válsághelyzet kezelése

- A COVID hatása a tevékenységekre.
- Milyen új kezdeményezések alakultak ki a COVID hatására?
- Melyek azok a tevékenységek, amelyek szélesebb körben alkalmazhatók válság- vagy háborús időkben?
- Mely területeken van szükség fejlesztésre, többlet tudásra?

Amint azt már korábban jeleztük, a partnerországokban a tevékenységek messze legnagyobb részét megszüntették, vagy némi késéssel online környezetben kínálták.

Világossá vált azonban, hogy számos tevékenységet nem lehetett online környezetbe illeszteni. Például a speciális igényű célcsoportok esetében, ahol a fizikai jelenlétet nem lehetett digitális platformokkal helyettesíteni.

A COVID járvány megmutatta társadalmunk rugalmasságát és kreatív képességét is. Számos új tevékenységet kezdeményeztek a helyiek, és a már meglévő tevékenységeket más formában szervezték meg. Mind az online felmérés, mind az interjúk azt mutatták, hogy az emberek nyitottak mások segítségére és a helyi közösségükről való gondoskodásra.

Nemcsak, hogy számos új kezdeményezés alakult ki a COVID után, melyek fontosak a közösség társadalmi és kulturális életében, hanem ezek az új kezdeményezések több rálátást adtak arra is, hogyan kell az önkéntesekkel foglalkozni. A szükség és az átértékelés révén a szervezet és az önkéntesek igényei is előtérbe kerültek, és hasznos tanácsokat kaptak a jövőre nézve. A magyar partner számos sikertényezőt említett.

Néhány azon sikertényező közül, melyek segítséget nyújthatnak egy szervezetnek, vagy kezdeményezésnek a fennmaradásban krízishelyzet esetén:

- Továbbra is keresse a helyi közösséggel való kapcsolatokat.
- Keresse a résztvevők, önkéntesek és szervezetek igényeit.

- Alakítson ki összetartó csapatszellemet a kollegák között. A tagok közötti kapcsolatok nagyon fontosak a mindennapi életben is.
- Bízson abban, hogy minden megoldódik, vagy a helyére kerül előbb utóbb.
- Minden önkéntes azt tegye, amit szívesen csinál -nem kényszerítve-, hogy megmaradjon a belső motivációja.
- Az önkéntesek mindig párban dolgozzanak, önkénteskedjenek, ne egyedül vállalják a felelősséget.
- Szervezőként ügyeljen arra, hogy sokat kommunikáljanak a csapaton belül. Biztosítsa a csoporttagok közötti belső kommunikációt, levelezést.
- Javasolt a rendszeres közös brainstorming.
- A szervezőknek is jól kell érezniük magukat az általuk szervezett programokon, tevékenységben, erre figyeljenek.
- Fontos, hogy az egyesület összefogásához nem elég megszervezni egy projektet, hanem működtetni is kell. Szükség van egy hajtóerőre, a folyamatos bátorításra szükség van.
- Mindenkinek legyen egy jól meghatározott szerepe.

Az interjúk során (ahogy az online kérdőívekben is látható) világossá vált, hogy a COVID megkövetelte az önkéntesek és a szervezetek továbbfejlődését számos területen, annak érdekében, hogy ebben a megújult környezetben továbbra is minőségi társadalmi és kulturális tevékenységeket tudjanak nyújtani a helyi közösségnek.

A megváltozott kínálat és az új tevékenységek más készségeket és tehetségeket igényelnek. Mind az online felmérés, mind az interjúk során világossá vált, hogy e tekintetben még mindig van mit fejlődni. Az alábbiakban felsorolunk olyan területeket és készségeket, amelyekre külön figyelmet kell fordítani válság idején:

- hogyan lehet a résztvevőket folyamatosan motiválni, érdeklődésüket fenntartani;
- adománygyűjtés;
- marketing: egy civil szervezet hogyan építhet márkát?
- csapatépítő tevékenységek az önkéntesek motivációjának fenntartására;
- digitális készségek fejlesztése/képzése;
- digitális környezet, lehetőségek kiaknázása.

A partnerek általános észrevételei

- Vajon más szervezetek is tudják hasznosítani a tanulságokat?
- A tevékenységek átvihetők és hasznosíthatók-e más európai válsághelyzetekben?
- Tanulságok és javítanivalók.
- A legjobb gyakorlatok, amelyek hozzáadott értéket teremthetnek.

A partnerországok jelezték, hogy az interjúk és az online felmérés eredményei **hozzáadott értéket jelenthetnek** a társadalmi és kulturális tevékenységek helyi és regionális szintű szervezéséhez.

A levont tanulságok némelyike partnerországokként eltérő, de a jellemző szempontok a KAPCSOLÓDÁS, KOHÉZIÓ, ÉRTÉKELHETŐSÉG, MOTIVÁCIÓ, IGÉNYEK fogalmakban foglalhatók össze.

Ezek azt jelzik, hogy ha az emberek meggyőződnek a közös érdekről, akkor nagyobb valószínűséggel lesznek motiváltak, és nagyobb eséllyel kezdeményeznek, illetve vesznek részt. Egy bizonyos fokú felelősségvállalás és a folyamatban való együttgondolkodás növeli a résztvevők és az önkéntesek bevonódását. Javasolt a valódi szükségleteket megtalálása, és hasznos az embereket ebbe a folyamatba már kezdetől bevonni.

Azoknak, akik önkéntesként dolgoznak a program szervezésén:- időt és lehetőséget kell biztosítani arra, hogy élvezzék az általuk szervezett programot.

Ne is kezdjünk bele egy projektbe, ha nincs legalább 2 önkéntes, aki érdeklődik a szervezés iránt. Ne fektessünk túl sok energiát olyan dolog megszervezésébe, amihez kezdetben nincs elég erőforrás.

A digitális környezet változásával párhuzamosan a szervezeteknek be kell fektetniük a stáb továbbképzésébe, valamint a felszerelések, eszközök és szolgáltatások korszerűsítésébe. Tehát a képzettség frissítése és a digitális felkészültség elengedhetetlen a szervezetek számára (és még sok más szervezetnek), különösen, ha azt akarják, hogy tevékenységük széles körben elismert, és befolyásos, valamint fenntartható és hasonló nemzetközi kontextusba/válságokba is átvihető legyen.

Az ún.: Chitalishte (tipikus bolgár közintézmény és épület, amely egyszerre több funkciót is betölt, például közösségi központ, könyvtár, mozi és színház. Oktatási intézményként is használják, ahol minden korosztály beiratkozhat idegen nyelvi, tánc-, zenei és egyéb kurzusokra) kulturális központok kiváló potenciál lennének az online kulturális eseményekhez való hozzáférés közvetítésére helyi szinten. Általuk a kulturális szervezetek és a szociális szolgáltatók együttműködését és hálózatokat lehetne létrehozni, amelyeken keresztül az idősek és a kiszolgáltatott csoportokba tartozó emberek helyi szinten elérhetik az online és egyéb kulturális eseményeket.

Amennyiben az ilyen jellegű támogatást túlságosan strukturáljuk, az emberek ahelyett, hogy kezdeményeznének, kiváló magatartást fognak tanúsítani, mert feltételezik, hogy ulyis megszervezik.

Az ukrán válság és a háború összefüggésében az interjúk során nem merültek fel innovatív szempontok. Az interjúalanyok jelezték, hogy az alapvető szükségleteket kielégítő adományok gyűjtése, a biztonságos környezet biztosítása, az oktatás és a gyerekek nappali foglalkoztatásának megszervezése, valamint a menekültek és a helyi közösségek közötti kapcsolatot teremtő rendezvények azok a tevékenységek, amelyek változást hozhatnak.

Másrészt a COVID járvány során számos olyan új kezdeményezés jelent meg, amelyek a jövőben is értéket adhatnak a kulturális/társadalmi tevékenységek kínálatához.

3. JÓ GYAKORLATOK ÁTTEKINTÉSE

MAGYARORSZÁG

- A tagok otthon énekelnek, és - az egyes dalokból közös online videót készítenek.
- Civil licit - az online térben minden hónapban kiválasztják, a licitálás kedvezményezettjét. Különböző tárgyakat gyűjtenek össze, amit árverésre bocsájtanak, és az összegyűjtött pénzt a kiválasztott civil kezdeményezés vagy szervezet kapja.
- Facebook-posztok a közösségi ház különböző korosztályai számára, így próbálják elérni az összes korosztályt.
- Boga tényér: a világjárvány idején vezették be, amikor anya kórházba került, és apa maradt otthon egyedül a gyerekekkel, a többiek úgy segítették a családot, hogy főztek nekik.
- Komatál: A szülést követő napokban a gyermekágyas anyák iránti figyelmességet úgy fejezték ki, hogy főztek neki és a családnak, bőségtálat kapott a barátnőktől és női rokonoktól.
- A házasság hete keretében borkóstoló is zajlott online, a borokat postai úton küldték ki a családoknak, a Somelié pedig a Zoom-on tartott előadást.
- Büszkeségünk - minden héten a FB-on választották ki azt a tagot, akit részletesen mutattak be a közösségnek.
- Riadólánc - mindenki tudja, hogy kit kell felhívni egymás után, így minden tagnak van feladata és felelőssége, tudja, hogy kit kell értesíteni sürgős, vagy szükség, vagy krízis esetén, és kit kell megkérdeznie, hogy hogy van. Így az egész közösség össze van kapcsolva.
- A hibrid munka legyen lehetséges. 8-5-ig dolgozni nem normális állapot az emberek számára. Szükségtelen irodákat fenntartani, ez a helyzet rávilágított arra, hogy a megbeszélés jól működik online, és nem pazaroljuk az időt az utazásra, ez komoly előnye lehet ennek az időszaknak.
- A polgárok döntéshozatalba való bevonására jó példa az érdi önkormányzat: 3 közösségi találkozót szerveztek Utak és Kiutak - Érdi Községi Gyűlés címmel-véletlenszerűen kiválasztott helyi polgárok adott témákat vitatnak meg Érd agglomerációs kérdéseiről, ezzel információt biztosítva az önkormányzatnak a szükséges és aktuális fejlesztések irányáról.

Nyitott ajtó kezdeményezés

A 2030 Egyesület egy online konstruktív közösségi véleményezést hozott létre azzal a céllal, hogy Érd lakói egyénileg jelezhessék az általuk lakókörnyezetükben érzékelt megoldandó feladatokat, problémákat, ötleteket. Ez egy online véleményalkotó lehetőség, ahol Érd bármely lakója észrevételeket tehet lakókörnyezetével kapcsolatban. Az egyesület arra is törekszik, hogy a képviselők (önkormányzati képviselők) a lakosság bevonásával közösen keressenek megoldásokat a jelezett problémákra. Az egyesület létrehozott egy google űrlapot, hogy a lakosok ide írassák le problémáikat, vagy kérdezhessenek a városról, közlekedésről, bármiről, ami Érddel kapcsolatos. Megírhatják az utca nevét és a kezdeményezés szervezői továbbítják azt az illetékeseknek. Kapcsolatot teremtenek az

illetékesekkel, és nyomon követik, hogy megoldódott-e a probléma. Minden önkormányzati probléma, panasz ide kerül - önkéntesek működtetik ezt a rendszert.

Rengeteg ukrán háborús menekült keresett segítséget Magyarországon, ebben az összefoglalóban a civil szervezetek által kínált tevékenységekről olvashatnak bővebben: [Civil kezdeményezések az ukrán menekültek kapcsán.](#)

HOLLANDIA

- különböző kultúrákból származó receptek cseréje;
- családi és baráti születésnapok szervezése online;
- online bingó, utcai kávézók élete a Facebookon;
- fiatalok támogatják az időseket a digitális készségek elsajátításában;
- mentális és fizikai egészséggel kapcsolatos órák és beszélgetések online.

A COVID-időszakban számos olyan tevékenységet is kezdeményeztek, amelyek elősegítették az emberek közötti kapcsolatokat, és lehetőséget teremtettek az együttlétre a helyi lakókörnyezetben, mint például:

- bevásárlás a szomszédoknak;
- a fertőzés terjedésének megakadályozásával és távolságtartással kapcsolatos intézkedések támogatása;
- virágok az egészségügyi dolgozóknak, hogy megmutassák, hogy számítanak.

A sport tevékenységekre (online jóga és edzések) a COVID időszakban a lezárások miatt kevés példa van.

Az, hogy ezek a tevékenységek a válság után is megmaradnak-e, jelenleg még nem tudjuk. A válság és háború idején a legtöbb tevékenység a ruha-, élelmiszer- és pénzgyűjtésre összpontosult. Ezen kívül olyan tevékenységeket is szerveztek, amelyek a menekültekkel való kapcsolatteremtést szolgálták a sport, a zene, a közös étkezések által.

CIPRUS

A következő jó gyakorlatok jelenthetnek hozzáadott értéket: digitális történetmesélés (storytelling), interaktív tevékenységek, online koncertek, színházi előadások, musicalek, online adománygyűjtés stb.

BULGÁRIA

A helyi hatóságoknak, hivataloknak, intézményeknek és kulturális központoknak nyitniuk kellett a helyi lakosok által és a helyi közösségért szervezett új kezdeményezések felé. Az alábbi kezdeményezéseket indította el az önkormányzat, melyek mindenki számára nyitottak:

- fonó: a nők összejönnek, helyi népdalokat énekelnek, kötnek és a mindennapi életről beszélgetnek;
- közösségi vetőmag-megosztó találkozók;

- közösségi beszélgetések és tanácsadás a mezőgazdasági termékek termesztésével kapcsolatban;
- közös kenyérdagasztás szervezése;
- közös éneklések szervezése;
- gyermekek számára szervezett tevékenységek a könyvtárban, rajzolás, versmondás stb.;
- versenyek - rajzok, versek stb.

4. AZ ONLINE FELMÉRÉS ÉS AZ INTERJÚK ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉSE

Az interjúalanyok és az online felmérést kitöltők háttérét tekintve nehéz ezt a két értékelést összekapcsolni.

Az online felmérésben a válaszadók a legtöbb esetben esetleges résztvevők voltak, míg az interjúalanyok gyakran aktívan részt vettek a tevékenységek szervezésében civil szervezeteken, önkormányzati, vagy önkéntes szervezeteken stb. keresztül.

E sokféleség ellenére a két felmérés értékelése során világossá válik, hogy a COVID járvány hatása a partnervárosok számára egyértelmű volt; minden olyan társadalmi és kulturális tevékenységet leállítottak, amelyben a résztvevők fizikailag is jelen vannak.

Az, hogy ezt hogyan kezeljük a COVID járvány idején, minden partner számára kihívást jelentett és jelent.

Nemcsak az önkéntes szervezetek, a szakemberek stb. számára jelentett ez a helyzet kihívást, hanem a lakosok számára is, akiket a kialakult helyzet megfosztott társadalmi és kulturális tevékenységeiktől.

Mindkét felmérés során nyilvánvalóvá vált, hogy a digitális környezet fontos szerepet játszott a COVID hatására kialakult helyzet oldásában. Az állampolgárok számos új, online tevékenységet kezdeményeztek az emberi kapcsolatok fenntartása érdekében, a speciális igényű célcsoportokkal való online kapcsolattartástól kezdve a mindenki számára elérhető online tevékenységekig.

Az is előfordult, hogy már meglévő tevékenységeket alakítottak át digitális környezetbe, de új kreatív online tevékenységek is létrejöttek, amelyek a COVID után is fontos szerepet játszhatnak a helyi társadalmi és kulturális tevékenységek kínálatában.

Mind az online felmérésben, mind az interjúk során számos kreatív példa került napvilágra, amelyek a COVID-járvány idején a legkülönbébb környezetben hatékonyan alkalmazhatók voltak. Ebben az összefüggésben a környezet hajlandósága az új ötletek kezdeményezésére is jelen volt. A válaszadók legalább 70%-a hajlandó volt heti 1-5 órát áldozni valamilyen társadalmi vagy kulturális tevékenységre.

A partnerországokban végzett felmérések alapján általánosságban elmondható, hogy a COVID-19-világjárvány nem vezetett apátiához a lakókörnyezetben, hanem inkább egyfajta kihívást jelentett a lakosság számára, ösztönözve az embereket arra, hogy megtalálják a társadalmi kohézió erősítésének újfajta módjait ezekben a nehéz és hektikus időkben.

Új kezdeményezésekből és kreatív megoldásokból nincs hiány, de számos helyzetben hiányoznak az eszközök és a készségek ahhoz, hogy a kínálat a megváltozott digitális környezetben a széles közönség számára elérhetővé váljon.

Az, hogy a korábbi tevékenységeket online kínálhassák a szervezők, nemcsak digitális eszközöket és pénzügyeket igényel, hanem a résztvevők és a szervezők újfajta ismereteit és speciális készségét is. A résztvevők és a szervezetek is olyan készségeket említettek, amelyek segíthetnek a társadalmi és kulturális tevékenységek kínálatának optimalizálásában, és a digitális környezetben hozzáférhetőbbé teszik azokat.

A digitális készségek fontossága mellett érdekes volt megismerni az informális készségek iránti igényeket is.

Mind a felmérés, mind az interjúk során rákérdeztünk arra, hogy milyen kezdeményezéseket javasolnak a válaszadók az olyan válságos időkben, mint amilyen például az orosz-ukrán háború.

Egyik felmérésben sem merültek fel direktben újfajta tevékenységek. Amit legtöbbször felsoroltak az az alapszükségletek kielégítéséhez szükséges eszközök és adományok gyűjtése volt, e mellett a menekült gyermekek gondozása és oktatása, a menekültek közösségi tevékenységekbe bevonása a sport-, zenei és egyéb rendezvények segítségével.

A két felmérést az alábbi kulcsszavakkal foglalhatjuk össze:

- A COVID-járvány jelentős hatással van a helyi közösségeken zajló társadalmi és kulturális tevékenységekre.
- A meglévő tevékenységeket digitális környezetben kínálták.
- Számos új ötlet és kezdeményezés született digitális és fizikai környezetben egyaránt.
- Egyértelmű hajlandóság mutatkozott a kapcsolatok keresésére a helyi közösségeken belül.
- A digitális környezetet fontos kialakítani, felkészülni rá.
- Jellemző volt a helyi közösségekben az egymás támogatása, a készségesség, az egymásra való odafigyelés.
- Új szükségletek a kihívással teli időkben: formális és informális készségek
- Az önkéntesek és szervezetek fontossága, az önkéntesekre való odafigyelés.
- A kormányzat és az önkéntes szervezetek közötti kapcsolatok fontosak ezekben a nehéz időkben.

A COVID a borzalmak mellett új ajtókat nyitott, amelyek kapcsolatot biztosíthatnak a helyi lakosok között. Az újraindított régi társadalmi és kulturális tevékenységek és az újonnan megszületett tevékenységek gazdagíthatják a helyi közösséget.

VÉGKÖVETKEZTETÉS

A COVID nem akadályozta meg a szociális és kulturális tevékenységeket, hanem új utak keresésére, s új készségek fejlesztésére ösztönözte a lakosságot, valamint lehetővé tette, hogy a helyi közösség megértse az egymásról való gondoskodás fontosságát.

Az értékelés során az alábbi 7 szó újra és újra felmerült, kihangsúlyozva fontosságukat:

A projekt (2021-1-HU01-KA220-ADU-000027016) az Európai Bizottság támogatásával valósult meg. Ez a szöveg kizárólag a szerző nézeteit tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé a benne foglalt információk bármilyen felhasználásáért.

MELLÉKLETEK

[I: KÉRDŐÍV: KÖZÖSSÉGET ÖSSZETARTÓ SZOKÁSOK KRÍZISHELYZETEKBEN](#)

[II: A KÉRDŐÍV NYITOTT KÉRDÉSEIRE ADOTT VÁLASZOK](#)

[III: A SZEMÉLYES INTERJÚK SORÁN FELTETT KÉRDÉSEK LISTÁJA](#)

